

แผนบริหารการสอนประจำบทที่ 3

แหล่งสารสนเทศ

หัวข้อเนื้อหา

1. ประเภทของแหล่งสารสนเทศ
2. แหล่งสารสนเทศประเภทบุคคล
3. แหล่งสารสนเทศประเภทสถาบัน
4. แหล่งสารสนเทศประเภทสื่อมวลชน

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกประเภทของแหล่งสารสนเทศประเภทบุคคลได้
2. ยกตัวอย่างแหล่งสารสนเทศประเภทบุคคลได้
3. บอกลักษณะของแหล่งสารสนเทศประเภทสถาบันต่าง ๆ ได้
4. เล่าแหล่งสารสนเทศประเภทโรงเรียนที่เคยเข้าใช้ได้
5. ออกแบบการจัดห้องสมุดโรงเรียนได้
6. บอกตัวอย่างรายการโทรทัศน์ออนไลน์ได้

วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนรู้การสอนประจำบท

1. บรรยายประกอบสื่อ Power point
2. สรุปความรู้เขียนลงใบงาน
3. อภิปราย และสรุปสาระสำคัญในบทเรียน
4. คำถามท้ายบท

สื่อการเรียนการสอน

1. เอกสารคำสอน
2. Power point
3. Website ที่เกี่ยวข้อง
4. คำถามท้ายบท

การวัดและการประเมินผล

1. สังเกตการตอบคำถามของผู้เรียน
2. ตรวจผลจากใบงาน
3. ตรวจผลจากการตอบคำถามท้ายบท
4. สังเกตความสนใจของนักศึกษา

บทที่ 3

แหล่งสารสนเทศ

การบริการสารสนเทศของห้องสมุด เป็นกระบวนการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ที่สถาบันบริการสารสนเทศจัดให้กับผู้ใช้บริการได้รับสารสนเทศตามความต้องการโดยนำความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในปัจจุบันมาปรับใช้ เพื่อให้การบริการสารสนเทศตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการและทันเวลาที่ใช้ ซึ่งแหล่งสารสนเทศที่มีให้บริการมีความแตกต่างกันไปตามลักษณะของเนื้อหาและประเภทของสารสนเทศที่จัดเก็บ ดังนั้นชื่อแหล่งจึงมีความแตกต่างกันไปด้วย แหล่งสารสนเทศบางประเภทเข้าถึงบริการของสารสนเทศได้ง่ายเหมาะสำหรับผู้ใช้ทั่วไป แต่บางแหล่งสารสนเทศต้องอาศัยความรู้เทคนิค และเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือช่วยในการสืบค้น จึงทำให้บรรณารักษ์ฝ่ายบริการและเผยแพร่สารสนเทศต้องจัดระบบสารสนเทศและบริการ เพื่อเผยแพร่สารสนเทศที่มีให้เกิดประสิทธิผลแก่ผู้ใช้ให้มากขึ้น ในบทนี้จะกล่าวถึงประเภทของแหล่งสารสนเทศที่เป็นสถาบัน หน่วยงาน แหล่งสารสนเทศสื่อมวลชน หอจดหมายเหตุ ตลอดจนเครือข่ายสารสนเทศ ที่เป็นหน่วยงานเผยแพร่สารสนเทศของผู้ใช้สารสนเทศทั่วไป

ประเภทของแหล่งสารสนเทศ

แหล่งสารสนเทศหรือศูนย์สารสนเทศ (Information Center) หมายถึง หน่วยงานที่ทำหน้าที่จัดหา จัดเก็บและให้บริการสารสนเทศทุกรูปแบบ แหล่งสารสนเทศยังรวมทั้งแหล่งทรัพยากรสารสนเทศ แหล่งผลิตสารสนเทศ และแหล่งบุคคลหรืออาจจะกล่าวได้ว่าแหล่งสารสนเทศ อาจแบ่งได้เป็น 7 ประเภท ได้แก่ แหล่งสารสนเทศประเภทบุคคล แหล่งสารสนเทศประเภทสถาบัน แหล่งสารสนเทศประเภทสื่อมวลชน ซึ่งมีรายละเอียด (ศิริวรรณ ยิ่งได้ชม. 2552 : 113-118) ดังนี้

1. แหล่งสารสนเทศประเภทบุคคล

แหล่งสารสนเทศประเภทบุคคล ได้แก่ ผู้รู้ ผู้ชำนาญการ ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่าง ๆ บุคคลที่มีความรู้ประสบการณ์ ซึ่งเป็นที่ยอมรับในวงการวิชาการและสังคม รวมถึง บุคคลที่เป็นผู้นำในชุมชน ครู พระ ปราชญ์ชาวบ้าน ศิลปินแห่งชาติ (ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน และน้ำทิพย์ วิภาวิน. 2558 : 1-18) เช่น คุณหมอปรีดิ์ โรจนสุนันท์ มีความชำนาญทางด้านการตรวจพิสูจน์ศพ พ่อผาย สร้อยสระกลาง ปราชญ์ชาวบ้านดำเนินชีวิตด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นายธนิสร ศรีกลิ่นดี ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทยสากล)

2. แหล่งสารสนเทศประเภทสถาบัน

แหล่งสารสนเทศประเภทสถาบัน องค์กร และหน่วยงาน จำแนกได้หลายประเภท ตามขอบเขตหน้าที่และวัตถุประสงค์ในการให้บริการ สถาบันบริการสารสนเทศที่สำคัญมี 5 ประเภท (อำไพวรรณ ทัพเป็นไทย. 2554 : 4-12 และมาลี ล้ำสกุล. 2559 : 8) ดังนี้

2.1 ห้องสมุดหรือหอสมุด (Library)

ห้องสมุดเป็นสถาบันบริการสารสนเทศที่มีมาแต่โบราณ โดยรวบรวมทรัพยากร

สารสนเทศทุกสาขาวิชาและสื่อทุกประเภท ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตวัสดุ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หน้าที่หลักคือ การให้บริการยืม-คืนทรัพยากรสารสนเทศ บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า บริการทรัพยากรสารสนเทศเพื่อการศึกษาและเพื่อความบันเทิง เป็นต้น ห้องสมุดแบ่งตามลักษณะขององค์กรหรือวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้

2.1.1 ห้องสมุดโรงเรียน เป็นแหล่งบริการทรัพยากรสารสนเทศทั้งสื่อการศึกษา ค้นคว้าและสื่อการเรียนการสอนให้แก่ครูและนักเรียน ได้แก่ โรงเรียนอนุบาล โรงเรียนประถมศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษา

ภาพประกอบ 3.1 ห้องสมุดโรงเรียนเทศบาล 1 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ภาพประกอบ 3.2 การจัดหนังสือ และมุมแสดงหนังสือเด็กของห้องสมุดโรงเรียนเทศบาล 1

ภาพประกอบ 3.3 ห้องสมุดโรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์

ภาพประกอบ 3.4 บริการหนังสือและห้องอ่านของห้องสมุดโรงเรียนจอมพระประชาสรรค์

ภาพประกอบ 3.5 ห้องสมุดโรงเรียนธรรตองพิทยาคม อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

ภาพประกอบ 3.6 ที่นั่งอ่านหนังสือของห้องสมุดโรงเรียนธรรตองพิทยาคม อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

2.1.2 ห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย เป็นห้องสมุดที่ตั้งอยู่ในสถาบันอุดมศึกษา เป็นสถานที่รวบรวมความรู้ต่าง ๆ ตามหลักสูตรที่สถาบันนั้นเปิดสอน เพื่อเป็นแหล่งให้สารสนเทศแก่นักศึกษา และอาจารย์ เพื่อประโยชน์ของการศึกษาค้นคว้า และวิจัย เป็นแหล่งเพิ่มพูนความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นหัวใจของการศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีบรรณารักษ์ทำหน้าที่บริหารและดำเนินงาน ห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยมีวัตถุประสงค์ในการให้บริการทรัพยากรสารสนเทศเช่นเดียวกับห้องสมุดโรงเรียน แต่การให้บริการและเนื้อหาของสารสนเทศจะกว้างและมีระดับสูงมากขึ้น ตลอดจนมีเครื่องมือและอุปกรณ์ช่วยในการให้บริการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น ให้บริการค้นคว้าและวิจัยให้บริการวารสารเฉพาะวิชาต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น ห้องสมุดมหาวิทยาลัยหลายแห่งได้เปลี่ยนชื่อเพื่อให้เหมาะสมกับงานบริการและทรัพยากรสารสนเทศเฉพาะวิชาการที่เพิ่มมากขึ้น (ทิตาการ ศิริพันธุ์เมือง. 2560 : 28) เช่น สำนักวิทยบริการ หรือสถาบันวิทยบริการ

ตัวอย่าง ห้องสมุดมหาวิทยาลัย

ภาพประกอบ 3.7 สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ภาพประกอบ 3.8 บริการที่นั่งอ่านสารสนเทศ สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ภาพประกอบ 3.9 ประตูทางเข้าห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

ภาพประกอบ 3.10 เคาน์เตอร์บริการยืม-คืนทรัพยากรสารสนเทศ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

ภาพประกอบ 3.11 ที่นั่งอ่านวารสารและหนังสือพิมพ์ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

ภาพประกอบ 3.12 บริการสืบค้น E-Book ห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

ภาพประกอบ 3.13 บริการอ่านวารสารและหนังสือพิมพ์ ศูนย์วิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

2.1.3 ห้องสมุดเฉพาะ เป็นห้องสมุดที่รวบรวมและให้บริการทรัพยากรสารสนเทศเฉพาะสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งเท่านั้น สังกัดอยู่ในหน่วยงานราชการ กระทรวง ทบวง กรม รัฐวิสาหกิจ สำนักงาน องค์กร สถาบันค้นคว้าวิจัย บริษัท ธนาคาร สมาคมองค์กรระหว่างประเทศ และอื่น ๆ รูปแบบของบริการที่จัดมีความเฉพาะเจาะจงให้บริการแก่ผู้ใช้เฉพาะกลุ่มที่เป็นสมาชิกของหน่วยงานนั้น ๆ ส่วนใหญ่เป็นนักวิชาการ นักวิจัย ห้องสมุดประเภทนี้บริหารและดำเนินการบริการโดยบรรณารักษ์และนักวิชาการที่มีความรู้เฉพาะสาขาวิชา (ทศากร ศิริพันธุ์เมือง. 2560 : 29) เช่น ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ ห้องสมุดกฎหมาย และห้องสมุดศาสนา ห้องสมุดธนาคาร ห้องสมุดศิลปวัฒนธรรม นอกจากนี้ห้องสมุดเฉพาะอาจจะจัดตามลักษณะและประเภทของวัสดุหรือสื่อ เช่น ห้องสมุดศิลปะ ห้องสมุดของเล่น เป็นต้น

ตัวอย่าง ห้องสมุดที่เก็บสารสนเทศทางศิลปวัฒนธรรม

ภาพประกอบ 3.14 ศูนย์สารสนเทศอีสานสิรินธร

ภาพประกอบ 3.15 ครุภัณฑ์รูปทรงกระติบข้าวจัดเก็บสารสนเทศอีสาน

ภาพประกอบ 3.16 ครุภัณฑ์รูปทรงโหวตจัดเก็บสารสนเทศอีสาน

2.1.4 ห้องสมุดประชาชน เป็นห้องสมุดที่รัฐบาลจัดตั้งขึ้นเพื่อบริการประชาชนในชุมชนต่าง ๆ ให้ความรู้และบริการส่งเสริมการอ่านแก่ประชาชน โดยไม่จำกัดเพศ วัย เชื้อชาติ ศาสนา อาชีพและการศึกษา ให้บริการโดยไม่คิดค่าบริการ สารสนเทศที่จัดหาสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในชุมชนที่ห้องสมุดตั้งอยู่ ตลอดจนกิจกรรมที่จัดขึ้นมุ่งประโยชน์ที่ประชาชนส่วนใหญ่ และ

ส่งเสริมการค้นคว้าตลอดชีวิตเป็นเสมือนวิทยาลัยในชุมชน (ทิตาคร ศิริพันธุ์เมือง. 2560 : 29)

2.1.5 หอสมุดแห่งชาติ เป็นแหล่งค้นคว้าที่สำคัญระดับชาติ ในแต่ละประเทศต่างมีหอสมุดแห่งชาติ เป็นศูนย์กลางของการศึกษาหาความรู้ และเป็นเครื่องหมายแสดงความเป็นอารยะของชาติ ให้บริการความรู้แก่ประชาชนทั่วไป โดยไม่จำกัดเพศ วัย เชื้อชาติ ศาสนา และพื้นความรู้ หอสมุดแห่งชาติทำหน้าที่เก็บรวบรวม สะสมและรักษาทรัพยากรสารสนเทศของชาติทุกประเภทที่ผลิตในประเทศไว้ที่เดียวกัน โดยทำตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ ทำให้ง่ายต่อการรวบรวมสารสนเทศต่าง ๆ มีการรวบรวมจัดทำบรรณานุกรมแห่งชาติ กำหนดเลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ (International Standard Book Number) ใช้ตัวย่อว่า ISBN และเลขมาตรฐานสากลประจำวารสาร (International Standard Serial Number) ใช้ตัวย่อว่า ISSN ผู้ที่ผลิตหนังสือหรือวารสารขึ้นมาในประเทศไทย สามารถติดต่อทางโทรศัพท์และส่งโทรสารแจ้งรายละเอียดของหนังสือและวารสารไปยังหอสมุดแห่งชาติ เพื่อขอหมายเลขได้ หรือติดต่อขอด้วยตนเองโดยตรง (พิมพ์พรรณ ประเสริฐวงศ์ เรพเพอร์ และคณะ. 2558 : 27)

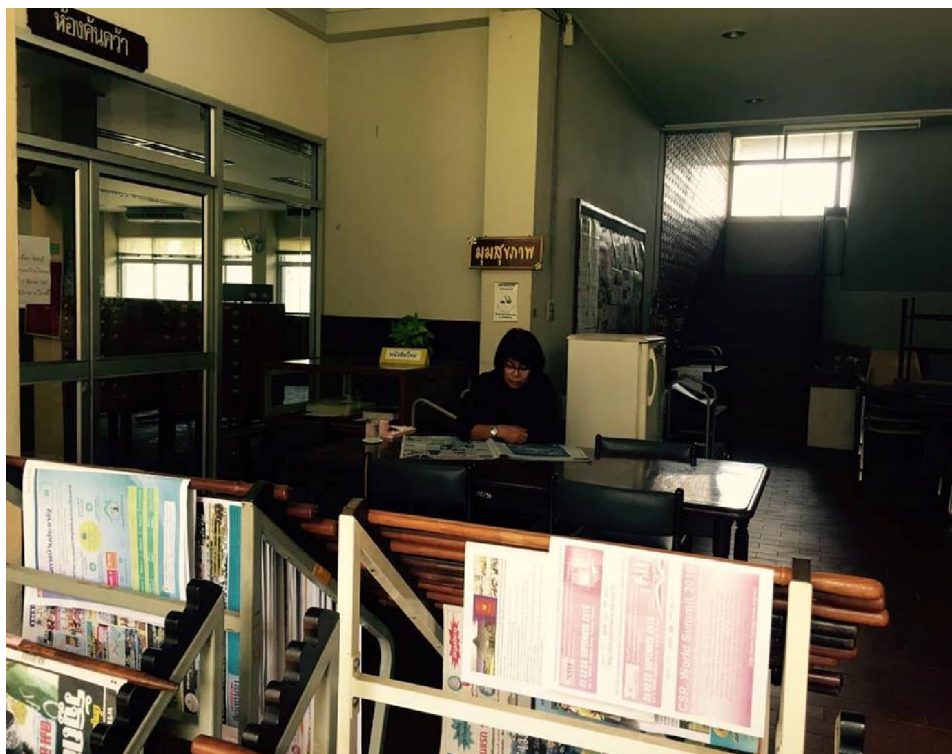
หอสมุดแห่งชาติยังทำหน้าที่ให้บริการประชาชนมีด้านสื่อต่าง ๆ ทุกประเภทและมีสื่อเฉพาะสาขา เช่น ห้องสมุดดนตรี ห้องสมุดกล้วยไม้จัดทำกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ให้เด็กและผู้ใหญ่ มีการจัดนิทรรศการ ปาฐกถา บรรยายทางวิชาการ จำหน่ายหนังสือและเอกสารต่าง ๆ ที่จัดทำขึ้นโดยกรมศิลปากรและหอสมุดแห่งชาติ เป็นต้น

ภาพประกอบ 3.17 หอสมุดแห่งชาติ รัชมิ่งคลาภิเษก จันทบุรี

ภาพประกอบ 3.18 นิทรรศการผลิตภัณฑ์โอท็อปจันทบุรี หอสมุดแห่งชาติ รัชมิ่งคลาสิกhek จันทบุรี

ภาพประกอบ 3.19 ที่นั่งอ่านหนังสือพิมพ์ หอสมุดแห่งชาติ รัชมิ่งคลาสิกhek จันทบุรี

2.2 หอจดหมายเหตุหรือหน่วยงานจดหมายเหตุ (Archive) หอจดหมายเหตุหรือหน่วยงานจดหมายเหตุ เป็นหน่วยงานสารสนเทศทำหน้าที่จัดเก็บรวบรวมรักษาจดหมายเหตุ ซึ่งเป็นเอกสารสำคัญ ๆ ของประเทศหรือของราชการ หรือหน่วยงานเอกชนและบุคคล เพื่อเป็นหลักฐานและใช้ประโยชน์ในการอ้างอิง ค้นคว้า วิจัยและเพื่อเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติต่อไป เอกสารที่จัดเก็บ ได้แก่ ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือโต้ตอบ บันทึกรายงาน แบบพิมพ์ แผนที่ แผนที่ภาพถ่าย ฯลฯ เพื่อใช้เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาค้นคว้าและวิจัยต่อไป จำแนกออกเป็น 5 ประเภท คือ (พิมลพรรณ ประเสริฐวงศ์ เรพเพอร์ และคณะ. 2558 : 36)

2.2.1 หอจดหมายเหตุแห่งชาติ ตั้งอยู่ในบริเวณหอสมุดแห่งชาติ และมีสาขาทุกภูมิภาค
ตัวอย่าง หอจดหมายเหตุแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

ภาพประกอบ 3.20 หอจดหมายเหตุแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว-
ภูมิพลอดุลยเดช

ที่มา : สำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ (2555 : 2)

หอจดหมายเหตุแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพล-
อดุลยเดช สถานที่ตั้ง : ถนนสายบางชัน – คลองหลวง ตำบลคลองห้า อำเภอกองหลวง จังหวัด
ปทุมธานี 12120 โทรศัพท์ : 0-2702-7940-1, 0-2902-7943 โทรสาร : 0-2902-7942 website
<http://www.narama9.go.th>

ตัวอย่างหอจดหมายเหตุมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ภาพประกอบ 3.21 ห้องเกียรติยศ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ภาพประกอบ 3.22 ภายในห้องเกียรติยศ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

2.2.2 หอจดหมายเหตุของหน่วยงาน ดังตัวอย่างเช่น

ศูนย์การเรียนรู้

ภาพประกอบ 3.23 ศูนย์การเรียนรู้ อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล
ที่มา : ศูนย์การเรียนรู้ อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล (2557 : 1)

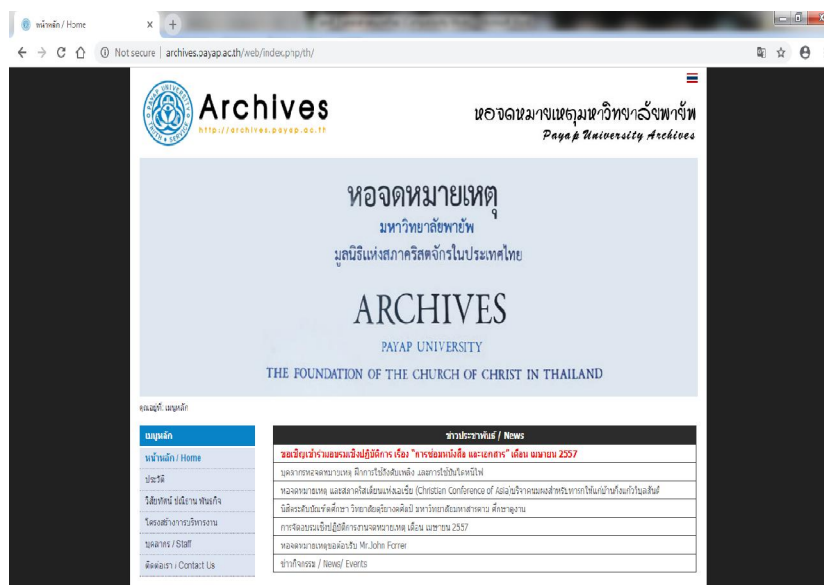

ภาพประกอบ 3.24 ประวัติศูนย์การเรียนรู้ อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล
ที่มา : ศูนย์การเรียนรู้ อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล (2557 : 1)

ภาพประกอบ 3.25 ศูนย์ข้อมูลทางวัฒนธรรม จังหวัดจันทบุรี
ที่มา : ศูนย์ข้อมูลทางวัฒนธรรม จังหวัดจันทบุรี (2560 : 1)

2.2.3 หอจดหมายเหตุของสถาบันการศึกษาหรือมหาวิทยาลัย ดังตัวอย่างเช่น

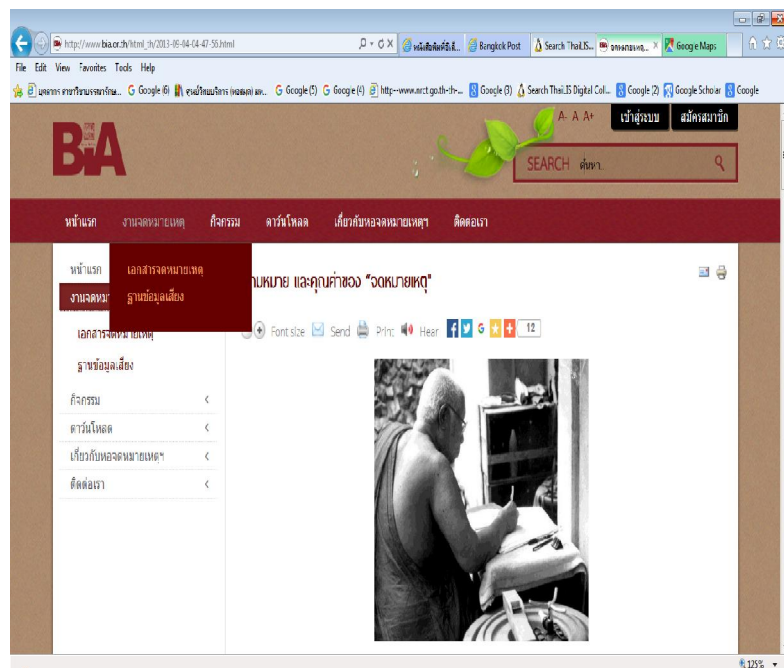
ภาพประกอบ 3.26 หอจดหมายเหตุมหาวิทยาลัยพายัพ
ที่มา : มหาวิทยาลัยพายัพ (2560 : 1)

ตัวอย่าง หอจดหมายเหตุของมหาวิทยาลัยรังสิต

ภาพประกอบ 3.27 หอจดหมายเหตุของมหาวิทยาลัยรังสิต

2.2.4 หอจดหมายเหตุของวัดและสถาบันศาสนา ดังตัวอย่างเช่น

ภาพประกอบ 3.28 งานจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ

ที่มา : หอจดหมายเหตุ พุทธทาส อินทปัญโญ สนวนจิรเบญจทัต (2560 : 1)

2.2.5 หอจดหมายเหตุของสถาบันธุรกิจและอุตสาหกรรม

หอจดหมายเหตุหรือหน่วยงานจดหมายเหตุ นับเป็นสถาบันบริการสารสนเทศที่สำคัญ เป็นแหล่งค้นคว้าที่เป็นประโยชน์ในการอ้างอิงและค้นคว้าวิจัยทางด้านวิชาการ ซึ่งจัดว่าเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งของชาติ (พิมลพรรณ ประเสริฐวรางค์ เพรพเพอร์ และคณะ 2558 : 36)

2.3 สถาบันบริการสารสนเทศเชิงพาณิชย์ (Commercial Information Service Center) มีรายละเอียดดังนี้ (ศศิธร หวังคำกลาง. 2558 : 18)

สถาบันบริการสารสนเทศเชิงพาณิชย์ เป็นสถาบันบริการสารสนเทศโดยคิดค่าบริการอันเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และเป็นยุคของสังคมข่าวสาร ผู้ใช้บริการสารสนเทศต้องการใช้บริการที่สะดวกรวดเร็ว เป็นข้อมูลที่ต้องใช้ระบบอินเทอร์เน็ตเข้ามาเกี่ยวข้อง เพื่อการค้นคว้าทางไกล ทำให้ผู้ค้นคว้าเสียเวลาและค่าใช้จ่ายไม่สูง บริการนี้ทำให้ห้องสมุดหรือสถาบันบริการต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ดังนั้นจึงต้องเก็บค่าบริการจากผู้ใช้นอกจากนั้นในปัจจุบันข้อมูลที่ใช้ต้องการมักเป็นข้อมูลที่มุ่งประโยชน์ด้านธุรกิจการค้าและอุตสาหกรรมเป็นหลัก จึงต้องการข้อมูลที่ทันสมัยและเป็นประโยชน์ในด้านธุรกิจ โดยเสียค่าบริการให้กับสถาบันบริการสารสนเทศเชิงพาณิชย์ที่จัดทำขึ้นมาและส่งข้อมูลทางธุรกิจให้กับผู้ขอใช้บริการได้อย่างรวดเร็วเป็นประจำ

สถาบันบริการสารสนเทศเชิงพาณิชย์ อาจจะเป็นห้องสมุดหรือศูนย์ข้อมูลที่จัดให้มีบริการสารสนเทศเชิงพาณิชย์ เช่น การค้นคว้าอินเทอร์เน็ต โดยเก็บค่าสมาชิกหรือเก็บตามราคาที่เป็นมาตรฐานของคอมพิวเตอร์ นอกจากนั้นอาจจะเก็บค่าบริการเป็นค่าสมาชิกสำหรับการจัดส่งเอกสารหรือข่าวสารด้านธุรกิจ การวิเคราะห์ข้อมูล การรายงาน การสรุปข่าวหรือจดหมายข่าว และบริการพิเศษอื่น ๆ เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีบุคคลหรือองค์กรที่ทำหน้าที่เป็นนายหน้าค้าสารสนเทศ ตัวแทนขายสารสนเทศและองค์กรที่ทำธุรกิจอุตสาหกรรมสารสนเทศ ทำหน้าที่รวบรวม จัดเก็บ ประมวลผล ประเมินค่า เผยแพร่สารสนเทศและให้บริการตามความต้องการ เช่น การส่งเอกสาร การค้นหาสารสนเทศ บริการเขียนโครงร่างงานวิจัย เขียนรายงาน ทำวิจัย วิเคราะห์ตลาด งานแปล จัดทำโฆษณาและงานบรรณาธิการ เป็นต้น

ปัจจุบันในประเทศไทยมีบริษัทต่าง ๆ จัดตั้งสถาบันบริการสารสนเทศเชิงพาณิชย์หรือสถาบันธุรกิจอุตสาหกรรม ได้แก่ ศูนย์ข้อมูลมติชน ให้บริการสืบค้นข้อมูลข่าวสารแก่นักเรียน นักศึกษาและบุคคลทั่วไป ให้บริการสืบค้นข้อมูลจากแฟ้มข่าวหนังสือพิมพ์ทุกฉบับในประเทศไทย ข่าวสารจากนิตยสารและสิ่งพิมพ์อื่น ๆ มีบริการห้องสมุดภาพ เป็นต้น บริษัทยูไนเต็ดโปรดแบนด์ เทคโนโลยี จำกัด ให้บริการข้อมูลระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงโดยใช้เทคโนโลยีเอดีเอสแอล (ADSL) บริษัทโอซีแอลด์ซี (OCLC) ให้บริการค้นคว้าข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

สถาบันบริการสารสนเทศเชิงพาณิชย์ มีชื่อที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะของการใช้และการให้บริการ เช่น นายหน้าขายสารสนเทศ (Information Broker) ผู้ขายปลีกสารสนเทศ (Information Retailer) ผู้เชี่ยวชาญสารสนเทศ (Information Specialist) บรรณารักษ์

อิสระ (Freelance Librarian) ที่ปรึกษาสารสนเทศ (Information Consultant) นักธุรกิจสารสนเทศ เป็นต้น

2.4 เครือข่ายสารสนเทศ (Information Network)

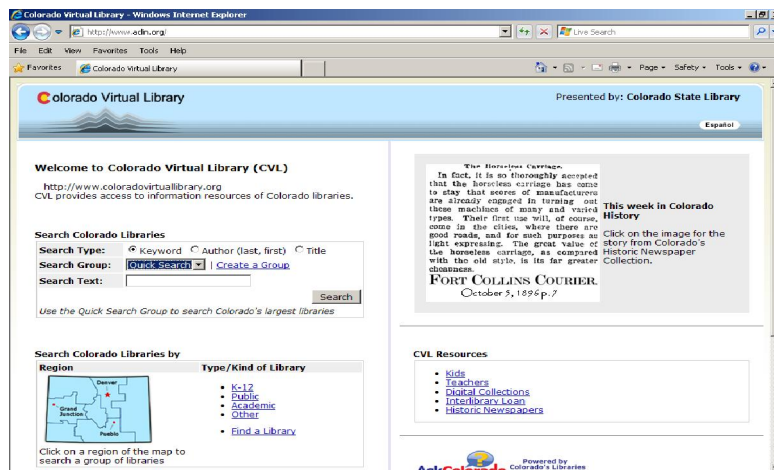
เครือข่ายสารสนเทศ หมายถึง กลุ่มของห้องสมุดหรือสถาบันอื่น ๆ ที่ร่วมมือกันสร้างเครือข่ายสารสนเทศหรือเครือข่ายห้องสมุด โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือ การใช้ทรัพยากรร่วมกัน ปัจจุบันเครือข่ายสารสนเทศเกิดขึ้นมากมาย มีทั้งเครือข่ายท้องถิ่นระดับภูมิภาค ระดับชาติ และระดับสากล เครือข่ายที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักมากคือ โอซีแอลซี (OCLC) ย่อมาจาก Online Computer Library Center หรือเครือข่ายอาร์แอลไอเอ็น (RLIN) ย่อมาจาก Research Library and Information Network เครือข่าย OCLC มีบริการเวิลด์แคท (WorldCat) หรือบริการในการทำรายการร่วมกันและใช้ทรัพยากรสารสนเทศร่วมกันเป็นฐานข้อมูลบรรณานุกรมสารสนเทศที่ใหญ่ที่สุดในโลก และบริการเฟิร์สเซอร์ช (First Search) เป็นฐานข้อมูลออนไลน์ให้บริการสืบค้นสารสนเทศประเภทอ้างอิงจากฐานข้อมูลต่าง ๆ มากกว่า 80 ฐาน (พฤษมงคล จุลพูล. 2556 : 232-233 และศศิธร หวังค้ำกลาง. 2559 : 19)

ในประเทศไทยมีข่ายงานห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค หรือเรียกเป็นภาษาอังกฤษ ว่า PULINET ซึ่งย่อมาจาก Provincial University Library Network คือ ข่ายงานความร่วมมือระหว่างห้องสมุดมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาค ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2529 เป็นผลสืบเนื่องมาจากที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค ครั้งที่ 2/2528 วันที่ 25 ตุลาคม พ.ศ. 2528 เรื่องโครงการความร่วมมือทางวิชาการของมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค ซึ่งที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาคได้มอบหมายให้ห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาคคิดรูปแบบโครงการความร่วมมือที่เหมาะสมโดยมุ่งเน้นการประหยัดงบประมาณและมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกันอย่างรวดเร็วและคล่องตัว โดยมีสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นผู้ริเริ่มและเป็นผู้ดำเนินการจัดตั้งข่ายงานห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค แนวคิดการก่อตั้งข่ายงานห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิกษณนี้ เริ่มขึ้นเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2527 โดยผู้อำนวยการสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คือ ศาสตราจารย์-เกียรติคุณ นายแพทย์ อวรุท ศรีสุกรี ซึ่งต่อมาท่านได้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ แต่แรกชื่อว่าโครงการความร่วมมือทางวิชาการของมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค ภายหลังได้เปลี่ยนเป็นโครงการจัดตั้งข่ายงานห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค และใช้ในปัจจุบัน มีวัตถุประสงค์ของข่ายงานเพื่อร่วมมือกันระหว่างสมาชิกในการให้บริการทรัพยากรสารสนเทศ อันนำไปสู่การใช้ประโยชน์ของทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ปัจจุบันมีสมาชิกจำนวน 20 แห่ง คือ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยสำนักวิทยบริการ (สำนักหอสมุดและทรัพยากรการเรียนรู้) มหาวิทยาลัยขอนแก่น สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี สำนักทรัพยากรการเรียนรู้คุณหญิงหลง อรรถกระวี-สุนทร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสารคาม สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ หอสมุดพระราชวังสนามจันทร์ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยนเรศวร สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัย

สุโขทัยธรรมาธิราช สำนักหอสมุด กำแพงแสน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยนครพนม ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา
ห้องสมุดมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ และสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วิทยาเขตศรีราชา (ก้าวสู่ทศวรรษที่ 3 PULINET. 2558 : 12-24)

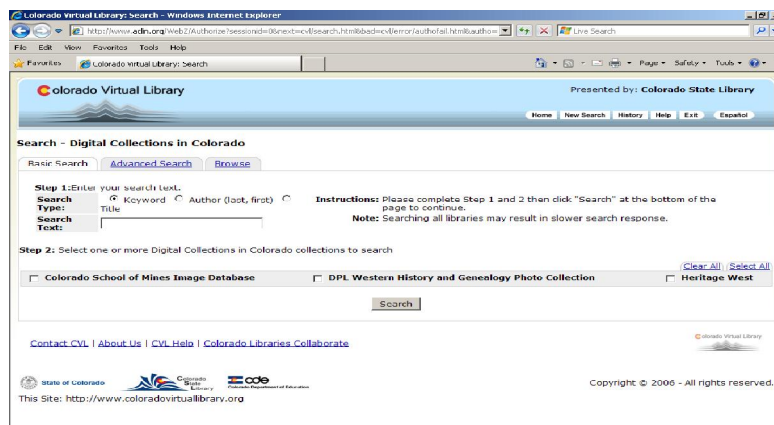
2.5 ห้องสมุดดิจิทัล (Digital Libraries)

เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ และโครงสร้างพื้นฐาน
ด้านโทรคมนาคม ทำให้เกิดห้องสมุดรูปลักษณะใหม่ที่เรียกชื่อต่าง ๆ กันว่า ห้องสมุดดิจิทัล
เป็นห้องสมุดที่มีการจัดทรัพยากรสารสนเทศให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัลที่มีผู้ใช้เข้าถึงเนื้อหาเอกสารเต็มรูป
มีการออกแบบและสร้างข้อมูลดิจิทัลมาจัดเก็บอย่างเป็นระบบ สามารถเข้าถึงสารสนเทศด้วย
เครื่องมือที่ช่วยค้นหาสารสนเทศในระบบเครือข่ายที่เชื่อมโยงกันทั่วโลก (พรพรรณ จันทร์แดง. 2557 :
13 และปรัชญนันท์ นิลสุข. 2554 : 37)

ภาพประกอบ 3.29 Colorado Virtual Library

ที่มา : Institute of Museum and Library Services (IMLS) (2554 : 1)

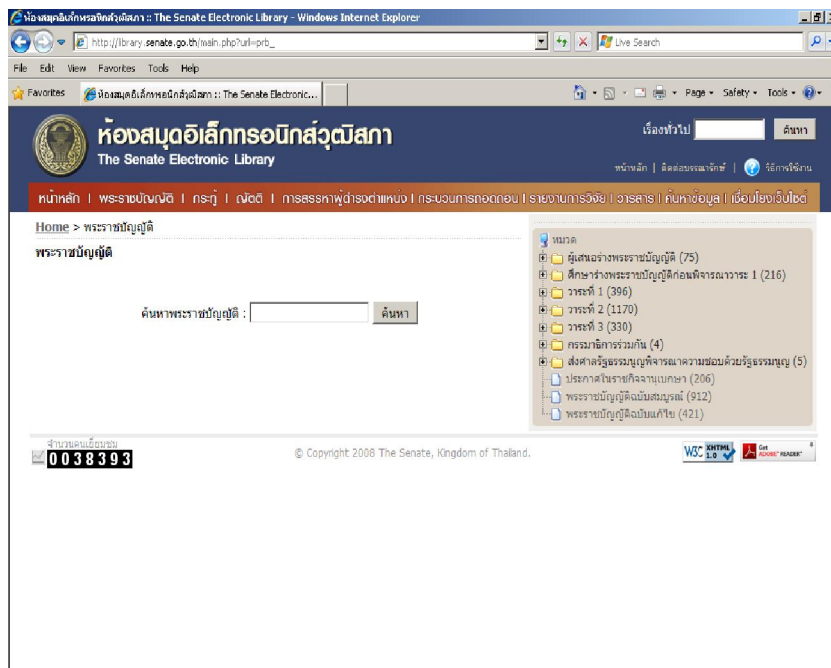

ภาพประกอบ 3.30 Digital Collections in Colorado

ที่มา : Colorado State Library (2560 : 1)

ภาพประกอบ 3.31 ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์วุฒิสภา
ที่มา : สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา (2557 : 1)

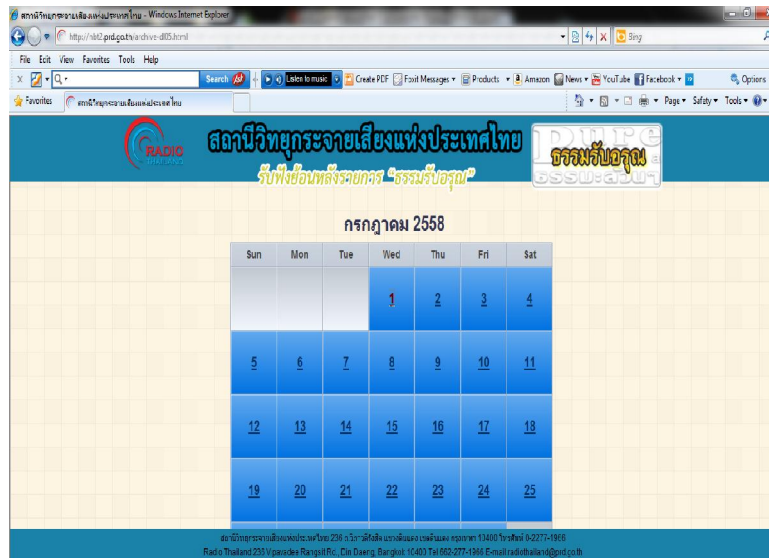

ภาพประกอบ 3.32 เว็บไซต์ของการสืบค้น ของห้องสมุดวุฒิสภา
ที่มา : สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา (2557 : 1)

3. แหล่งสารสนเทศประเภทสื่อมวลชน

แหล่งสารสนเทศสื่อมวลชน เป็นการผลิตสารสนเทศส่งถึงผู้ใช้ผ่านหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุ และโทรทัศน์ สื่อประเภทนี้เป็นช่องทางที่มีประสิทธิภาพไปยังผู้ใช้กลุ่มเป้าหมายใหญ่ การเผยแพร่สารสนเทศผ่านวิทยุกระจายเสียง เป็นการเปิดโอกาสแก่ผู้ใช้กลุ่มใหญ่ทั่วไป โดยเฉพาะกลุ่มผู้ใช้ตามชนบท กลุ่มผู้ใช้ที่รับสารสนเทศผ่านโทรทัศน์สามารถรับการสื่อสารด้วยภาพเคลื่อนไหวและเสียง เป็นต้น (จินดารัตน์ เบอรพันธุ์. 2548 : 150 และศิริวรรณ ยิงได้ชม. 2555 : 72)

3.1 วิทยุออนไลน์

ภาพประกอบ 3.33 รายการธรรมรับอรุณ

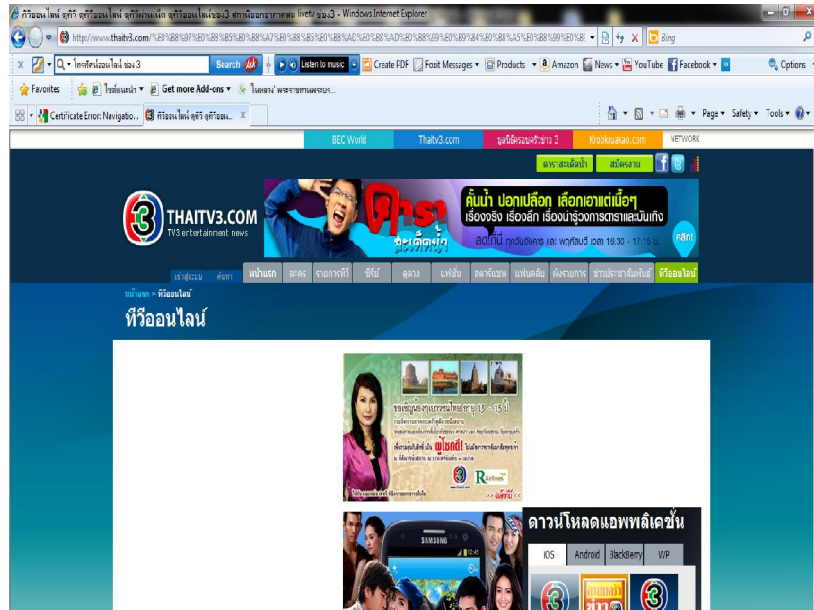
ที่มา : สถานีวิทยุแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ (2558 : 2)

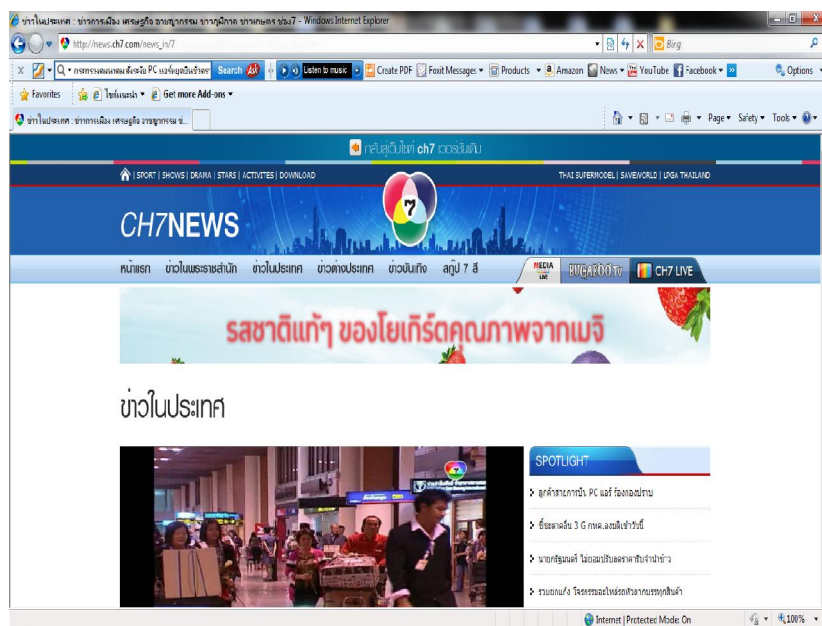
ภาพประกอบ 3.34 สถานีวิทยุออนไลน์ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ที่มา : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (2552 : 1)

3.2 รายการโทรทัศน์ออนไลน์

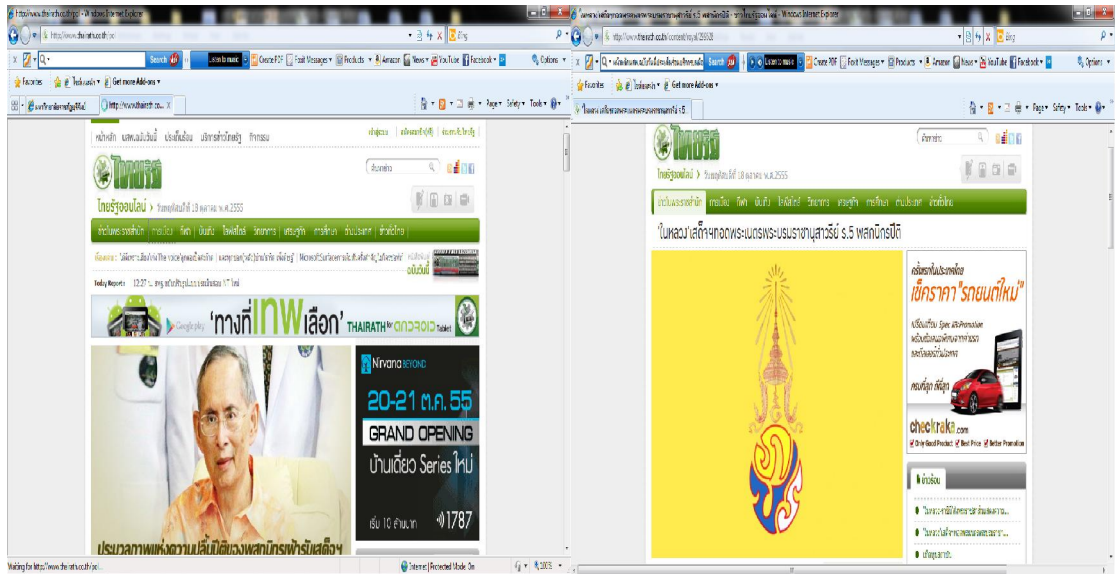
ภาพประกอบ 3.35 สถานีโทรทัศน์ออนไลน์ของช่อง 3
ที่มา : สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 (2556 : 3)

ภาพประกอบ 3.36 รายการข่าวในประเทศ เรื่อง กระทรวงคมนาคม สั่งระงับ PC
แอร์หยุดบินชั่วคราว
ที่มา : สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 7 (2556 : 1)

3.3 หนังสือพิมพ์ออนไลน์

ตัวอย่าง ข่าวในพระราชสำนักในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐออนไลน์

ภาพประกอบ 3.37 “ในหลวง” เสด็จฯ ทอดพระเนตรพระบรมราชานุสาวรีย์ ร. 5 พสกนิกรปิติ
ที่มา : หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ (2558 : 2)

ภาพประกอบ 3.38 ข่าวไลฟ์สไตล์
ที่มา : หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ (2558 : 3)

ภาพประกอบ 3.39 ข่าวครูในดวงใจ
ที่มา : หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ (2558 : 2)

ภาพประกอบ 3.40 ข่าวราชสำนักจากหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ออนไลน์
ที่มา : หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ (2555 : 1)

ตัวอย่างประวัติของหนังสือพิมพ์ออนไลน์

หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์

ดร.ณิ หิรัญรักษ์ (2543 : 243-244) ได้กล่าวถึงประวัติของหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ ดังนี้ หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์เป็นหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษ ที่ตีพิมพ์ออกจำหน่ายหลังสงครามโลกครั้งที่สอง โดยบริษัท โพสต์พับลิชชิง จำกัด บุคคลที่มีบทบาทสำคัญและถือว่าเป็นผู้ให้กำเนิดหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ คือ นายทหารอเมริกันชื่อ นาวาตรีเรือเล็กซานเดอร์ วิลเลียม แมคโดนัล ซึ่งเดินทางเข้ามาในประเทศไทยในสมัยสงครามโลกครั้งที่สอง เพื่อปฏิบัติการร่วมกับเสรีไทย ก่อนหน้าที่จะเข้ารับราชการทหารมีอาชีพเป็นนักหนังสือพิมพ์

เมื่อสงครามโลกครั้งที่สองยุติลง นาวาตรีเรือเล็กซานเดอร์ แมคโดนัล ยังคงอยู่ในประเทศไทย จึงได้ปรึกษากับเพื่อนชาวไทยอีก 6 คน คือ ดร.เทวี ตเวทิกุล ร้อยเอกวิลาศ โอสถานนท์ นายอาจินต์ อุณหนนท์ หลวงดำรงดุริตเลข นายชวลา สุกุลนันท์ และนายประสิทธิ์ ลูลิตานนท์ ร่วมกันก่อตั้งบริษัท โพสต์พับลิชชิง จำกัด เพื่อผลิตหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษขึ้นเป็นครั้งแรก และเริ่มตีพิมพ์ฉบับปฐมฤกษ์ เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2489 พิมพ์วันละ 500 ฉบับ ในปีพ.ศ. 2492 นายแมคประสบมรสุมทางการเมือง ต้องเดินทางออกนอกประเทศไทย ตามคำสั่งของ พล.ต.เผ่า ศรียานนท์ อธิบดีกรมตำรวจ ทำให้นายแมคต้องจำใจขายหุ้นของหนังสือพิมพ์ทั้งหมดให้แก่กลุ่มทุนชาวเยอรมันและมอบตำแหน่งบรรณาธิการให้แก่ นายแฮรี่ เฟรดเดอริก

อีก 15 ปีต่อมา ลอร์ดทอมสัน แห่งปรีทสทรีท ได้ซื้อหุ้นใหญ่ ๆ และเข้ามาบริหารกิจการของหนังสือพิมพ์โดยยึดมาตรฐานการดำเนินงานกิจการหนังสือพิมพ์ของประเทศไทยเป็นแม่แบบ

ในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2527 คณะผู้บริหารบริษัทฯ ได้ตัดสินใจนำบริษัท โพสต์พับลิชชิง จำกัด เข้าเป็นสมาชิกของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ให้ชื่อว่า บริษัท โพสต์ พับลิชชิง จำกัด (มหาชน) โดยให้เหตุผลว่าเพื่อให้บริษัทฯ มีลักษณะเป็นมาตรฐานมากขึ้น และช่วยลดภาระทางภาษี แล้วนำเงินส่วนนี้มามอบเป็นสวัสดิการแก่พนักงาน เพื่อส่งเสริมภาพพจน์ว่าเป็นบริษัทที่มีคนไทยเป็นเจ้าของโดยส่วนใหญ่ ปัจจุบัน ผู้ถือหุ้นที่เป็นคนไทยมีประมาณ 80 เปอร์เซ็นต์

ในปี พ.ศ. 2536 บริษัท โพสต์ พับลิชชิง ได้ขยายกิจการหนังสือพิมพ์ไปทำหนังสือพิมพ์ภาษาไทยรายวันชื่อ “สยามโพสต์” แต่ไม่ประสบความสำเร็จเพราะขาดทุนสะสมต่อเนื่อง บริษัทฯ ตัดสินใจขายกิจการให้กับกลุ่มธุรกิจตริทศ ไปในปี พ.ศ. 2539

หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์มีอายุครบ 50 ปี เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2539 นับเป็นหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษที่เก่าแก่ที่สุดในราชการปัจจุบัน

บทสรุป

แหล่งสารสนเทศเป็นหน่วยที่มีหน้าที่จัดหา จัดเก็บและให้บริการสารสนเทศในรูปแบบต่าง ๆ เช่น หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ เอกสารงานวิจัย เป็นต้น แหล่งสารสนเทศมี 3 ประเภท คือ แหล่งสารสนเทศประเภทบุคคล คือ ผู้มีความรู้ ความชำนาญการและมีประสบการณ์ในสาขาต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น นางสนธิ ทิพย์นางรอง ผู้รู้หรือปราชญ์ชาวบ้านในด้านบริหารจัดการแหล่งน้ำ คุณหมอพรทิพย์ โรจนสุนันท์ มีความเชี่ยวชาญด้านการพิษจันศพ แหล่งสารสนเทศสถาบัน ได้แก่

ประเภทของห้องสมุด ซึ่งมีทั้งห้องสมุดของมหาวิทยาลัย ห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดเฉพาะ หอสมุดแห่งชาติ ที่มีทั้งหอจดหมายเหตุแห่งชาติ หอจดหมายเหตุเฉลิมพระเกียรติ หอจดหมายเหตุของหน่วยงาน หอจดหมายเหตุของสถาบันการศึกษา หอจดหมายเหตุของสถาบันธุรกิจและอุตสาหกรรม ประเภทบริการสารสนเทศเชิงพาณิชย์ที่มีปรากฏในประเทศไทย ได้แก่ ศูนย์ข้อมูลมติชน ให้บริการข้อมูลแฟ้มข่าวหนังสือพิมพ์ บริษัทยูไนเต็ดบอดแบนด์เทคโนโลยีจำกัด ให้บริการข้อมูลระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต แหล่งสารสนเทศเครือข่าย และห้องสมุดดิจิทัล แหล่งสารสนเทศสื่อมวลชน ได้แก่ สารสนเทศที่เป็นวิทยุออนไลน์ รายการโทรทัศน์ออนไลน์ หนังสือพิมพ์ออนไลน์ โดยได้รับความนิยมในการใช้จากกลุ่มวัยทำงาน

คำถามท้ายบท

1. อธิบายความหมายของแหล่งสารสนเทศ
2. ประเภทของแหล่งสารสนเทศมีอะไรบ้าง
3. อธิบายวัตถุประสงค์ของแหล่งสารสนเทศประเภทต่าง ๆ โดยละเอียด
4. ให้นักศึกษายกตัวอย่างแหล่งสารสนเทศบุคคลมา 3 ชื่อ และบอกเนื้อหาของสารสนเทศที่ได้รับจากบุคคลนั้น ๆ
5. อธิบายลักษณะที่แตกต่างกันระหว่างห้องสมุดกับศูนย์สารสนเทศดิจิทัล
6. ยกตัวอย่างแหล่งสารสนเทศที่เป็นห้องสมุดโรงเรียนที่นักศึกษาเคยเข้าใช้บริการและบอกเนื้อหาของสารสนเทศที่จัดเก็บ 1 ชื่อโรงเรียน
7. เขียนชื่อแหล่งสารสนเทศเฉพาะมา 2 ชื่อ พร้อมเขียนที่อยู่
8. เขียนชื่อและถ่ายภาพแหล่งสารสนเทศสื่อมวลชนมา 2 ชื่อ
9. อธิบายลักษณะของแหล่งสารสนเทศที่เป็นหอจดหมายเหตุเป็นอย่างไร
10. อธิบายหอจดหมายเหตุของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์จัดเก็บสารสนเทศอะไรบ้าง

เอกสารอ้างอิง

- ก้าวสู่ทศวรรษที่ 3 PULINET. (2558). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.
- จินดารัตน์ เบอรรันธุ์. (2548). **การประมวลสารสนเทศสำเร็จรูป**. กรุงเทพฯ : โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน และน้ำทิพย์ วิภาวิน. (2558). “หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับทรัพยากรสารสนเทศท้องถิ่น” ใน **เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการทรัพยากรสารสนเทศท้องถิ่น**. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ดรุณี หิรัญรักษ์. (2543). **การจัดการธุรกิจสิ่งพิมพ์**. กรุงเทพฯ : บริษัทเอกพิมพ์ไทย จำกัด.
- ทศากร ศิริพันธุ์เมือง. (2560). **การจัดการบริการสารสนเทศ**. สกลนคร : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ปรัชญนันท์ นิลสุข. (2554). **เอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- พรพรรณ จันทร์แดง. (2557). **ห้องสมุดยุคใหม่ (Modern Library)**. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- พฤษมงคล จุลพล. (2556). **เอกสารคำสอน การบริการและการเผยแพร่สารสนเทศ**. อุดรธานี : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- พิมลพรรณ ประเสริฐวงษ์ เรพเพอร์ และคณะ. (2558). **การใช้ห้องสมุด**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มหาวิทยาลัยพายัพ. (2560). **หอบจดหมายเหตุมหาวิทยาลัยพายัพ**. สืบค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2560, จาก <http://archives.payap.ac.th/web/index.php/th/>.
- มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2552). **สถานีวิทยุออนไลน์ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม**. สืบค้นเมื่อ 12 ตุลาคม 2552, จาก <http://www.library.msu.ac.th/radio>
- ศศิธร หวังค้ำกลาง. (2559). **การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ**. นครราชสีมา : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
- ศิริวรรณ ยิ่งได้ชม. (2555). “แหล่งสารสนเทศและการประเมิน” ใน **เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการรู้สารสนเทศ**. บุรีรัมย์ : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ศูนย์การเรียนรู้ อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล. (2560). สืบค้นเมื่อ 23 ธันวาคม 2560, จาก <http://www.lck.ob.t/ประวัติ.html>.
- ศูนย์ข้อมูลทางวัฒนธรรม จังหวัดจันทบุรี. (2560). สืบค้นเมื่อ 24 ธันวาคม 2560, จาก http://province.m-culture.go.th/chanthaburi/history_chan.html
- สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 7. (2556). **รายการข่าวในประเทศ**. สืบค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2556, จาก http://news.ch7.com/news_in/7.
- สถานีโทรทัศน์ออนไลน์ของช่อง 3. (2556). สืบค้นเมื่อ 17 ตุลาคม 2556, จาก <http://www.thaitv3.com>

- สถานีวิทยแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์. (2558). **รายการธรรมรับอรุณ**. สืบค้นเมื่อ 21 พฤศจิกายน 2558, จาก <http://nbt2.prd.go.th/arch/archive-dl05.html>
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2557). **เว็บเพจของการสืบค้นของห้องสมุดวุฒิสภา**. สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2560, จาก <http://library.senate.go.th/main.php?url=home2>
- _____. (2557). **ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์วุฒิสภา**. สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2557, จาก <http://library.senate.go.th/main.php?url=home2>
- สำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ**. (2555). สืบค้นเมื่อ 27 กันยายน 2555, จาก <http://www.naramg.go.th>.
- หนังสือพิมพ์เดลินิวส์. (2555). **ข่าวราชสำนักจากหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ออนไลน์**. สืบค้นเมื่อ 27 กันยายน 2555, จาก <http://www.dailynews.co.th/royal>
- หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ. (2558). **ข่าวครูในดวงใจ**. สืบค้นเมื่อ 27 ตุลาคม 2558, จาก www.thairath.co.th/edu/dearteacher
- _____. (2558). **ข่าวไลฟ์สไตล์**. สืบค้นเมื่อ 27 ตุลาคม 2558, จาก www.thairath.co.th/pol
- _____. (2558). **“ในหลวง” เสด็จฯ ทอดพระเนตรพระบรมราชานุสาวรีย์ ร. 5 พสกนิกรปิติ**. สืบค้นเมื่อ 27 ตุลาคม 2558, จาก www.thairath.co.th/pol
- หอจดหมายเหตุ พุทธทาส อินทปัญโญ สวทช. วิชาการ**. (2560). สืบค้นเมื่อ 2 สิงหาคม 2560, จาก http://www.bia.or.th/html_th/2013-09-04-04-47-56.html
- อำไพวรรณ ทัพเป็นไทย. (2554). **การเขียนรายงานและการใช้ห้องสมุด**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- Colorado State Library. (2560). **Digital Collections in Colorado**. สืบค้นเมื่อ 27 ธันวาคม 2554, จาก <http://www.aclin.org/WebZ/Authorize?sessionid=o&next=cv/error/authofail.html&autho=>
- Institute of Museum and Library Services (IMLS). (2554). **Colorado Virtual Library**. สืบค้นเมื่อ 27 ธันวาคม 2554, จาก <http://www.aclin.org/>